

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ПНЗПО «Київський інститут
післядипломної педагогічної освіти»

К.О. Кушдавлатова

19.08.2022 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації керівних педагогічних працівників
«Стратегічне управління школою: лідерство, якість та автономія»**

Розробник(и): Приватний навчальний заклад післядипломної освіти «Київський Інститут післядипломної педагогічної освіти», ЄДРПОУ 44345732

Рецензент(и): Директор ПНЗПО «Київський інститут післядипломної педагогічної освіти» Кушдавлатова К.О.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Керівник закладу сьогодні – це менеджер, який будує стратегію розвитку, забезпечує якість освіти та створює умови для творчості колективу.

Цільова група: Директори закладів освіти, заступники з навчально-виховної роботи, кадровий резерв.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Формування управлінської спроможності керівників для трансформації закладу освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Опанування навичок стратегічного планування та фандрейзингу
- Управління змінами та розвиток корпоративної культури
- Правові аспекти автономії закладу освіти
- Цифровізація управлінських процесів та документообігу

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- управлінська компетентність
- лідерська майстерність

- правова та фінансова грамотність
- стратегічне мислення

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Керівники зможуть ефективно управляти ресурсами, залучати інвестиції, побудують прозору систему якості та забезпечать сталий розвиток закладу.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Сучасне навчання через побудову команди за методом СКРАМ	1	1-29	2-30
2	Європейський досвід організації освітнього процесу у середній школі.	1	1-29	2-30
3	Безпека освітнього процесу. Облаштування укриттів	1	1-29	2-30
4	Освіта в умовах війни: практичні кейси з організації освітнього процесу в кризових умовах	1	1-29	2-30
5	Дистанційне навчання в умовах війни: управлінський аспект	1	1-29	2-30
6	Стратегії покращення якості викладання уроків в ЗЗСО. Педагогічна супервізія.	1	1-29	2-30
7	Освітній менеджмент та управлінська діяльність керівників закладів освіти в умовах воєнного стану.	1	1-29	2-30
8	Стендова доповідь як ресурс навчання	1	1-29	2-30
9	Передумови успішної атестації вчителя. Чек-лист педагога, що атестується	1	1-29	2-30
10	Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти, зворотний зв'язок.	1	1-29	2-30
11	Революція в класі: Додатки Google для оптимізації навчального процесу.	1	1-29	2-30
12	Освітні втрати учнів: як виміряти і що робити далі	1	1-29	2-30
13	Організація пришкільних літніх таборів у навчальних закладах	1	1-29	2-30
14	Розробка успішної стратегії розвитку закладу освіти	1	1-29	2-30
15	Особливості ціннісно-орієнтованого освітнього процесу	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
16	Організаційна компетентність керівників та заступників ЗЗСО. Стратегії розвитку закладу освіти: структура та напрямки.	1	1-29	2-30
17	Як надолужити пропущене. Допомога учням, які пропустили навчання через воєнний стан.	1	1-29	2-30
18	Формування громадянських цінностей та норм поведінки учнів у сучасному освітньому просторі.	1	1-29	2-30
19	Інтеграція та адаптація внутрішньо переміщених учнів у ЗЗСО	1	1-29	2-30
20	Підтримка та мотивація у роботі з дітьми з ООП. Створення безпечного середовища.	1	1-29	2-30
21	Створення безпечних умов для інтеграції та адаптації ВПО у закладі освіти.	1	1-29	2-30
22	Адаптація навчального процесу до воєнних умов: правила та рекомендації для вчителів	1	1-29	2-30
23	Завершення навчального року: підсумки і плани	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Сучасне навчання через побудову команди за методом СКРАМ

Ключові питання теми: Під час тренінгу обговоримо метод SCRUM, його складові, опрацюємо, як його використовувати при роботі з командою для директора, заступника, класного керівника

Тема 2. Європейський досвід організації освітнього процесу у середній школі.

Ключові питання теми: Освітні реформи, які відбуваються в Україні, а саме впровадження Нової Української. НУШ покликана змінити підхід до навчання стати більш гнучкою та орієнтованою на потреби сучасного школяра. Саме досвід іноземних держав може допомогти педагогу впроваджувати нові підходи до навчання, системи оцінювання учнів. Під час тренінгу ви маєте змогу ознайомитися: планування уроку, підготовка та використання методичного матеріалу, формувальне оцінювання учнів.

Тема 3. Безпека освітнього процесу. Облаштування укриттів

Ключові питання теми: Із початком війни навчальні заклади освіти стали прихистками, укриттями, штабами. Але все частіше ми чуємо, що 1 вересня ми таки відновимо навчання в очному форматі. Як зробити освітній процес безпечним? Яким має бути укриття? Що робити, якщо укриття немає або воно не відповідає вимогам? Про це і не тільки буде мова на тренінгу.

Тема 4. Освіта в умовах війни: практичні кейси з організації освітнього процесу в кризових умовах

Ключові питання теми: - Особливості навчання в передчутті тривоги - Психологічна підтримка в освітньому процесі - Що робити з учнями в укритті? - Чим обладнати і укомплектувати укриття, щоб там можна було хоча б частково продовжувати освітній процес

Тема 5. Дистанційне навчання в умовах війни: управлінський аспект

Ключові питання теми: Дистанційне навчання — сукупність

інформаційних технологій та методик викладання, які передбачають здобуття освіти без фізичної присутності здобувачів у навчальному закладі.

Тема 6. Стратегії покращення якості викладання уроків в ЗЗСО. Педагогічна супервізія.

Ключові питання теми: Навчальний курс зроблено для реалізації основних засад педагогічної супервізії

Тема 7. Освітній менеджмент та управлінська діяльність керівників закладів освіти в умовах воєнного стану.

Ключові питання теми: За нових умов управління освітнім процесом сучасного закладу освіти і саме компетентність керівника відіграє одну з найважливіших ролей у впровадженні інновацій. Освітній менеджмент як вид управлінської діяльності покликаний доповнити освітній процес сучасного закладу освіти такими основними складовими як сукупність форм, методів та засобів впливу на особистості та колектив з метою ефективного функціонування освітньої системи. А забезпечити даний процес може керівник, менеджер, який володіє цими знаннями.

Тема 8. Стендова доповідь як ресурс навчання

Ключові питання теми: Стендова доповідь - поняття і структура. Вимоги до оформлення. Інструменти створення.

Тема 9. Передумови успішної атестації вчителя. Чек-лист педагога, що атестується

Ключові питання теми: 1. Положення про атестацію педагогічних працівників 2. Нове Положення про атестацію педагогічних працівників: було - стало 3. Сертифікація педагогів 4. Чек-лист педагога, що атестується

Тема 10. Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти, зворотний зв'язок.

Ключові питання теми: Ознайомлення з Положенням про дистанційне навчання, законодавством, яке регулює процес реалізації дистанційної освіти; опрацювання успішних кейсів реалізації дистанційної освіти в закладах загальної середньої освіти; створення переліку нових актуальних ресурсів для дистанційної освіти

Тема 11. Революція в класі: Додатки Google для оптимізації навчального процесу.

Ключові питання теми: Під час пандемії та війни сучасна освіта зіткнулась із проблемою організації дистанційного та змішаного навчання, організацією синхронного та асинхронного дистанційного навчання, проблемою освітян були вибір платформи та недостатня обізнаність з їх використання. Про переваги та плюси платформ для дистанційного навчання

Тема 12. Освітні втрати учнів: як виміряти і що робити далі

Ключові питання теми: Освітніх втрат під час воєнного стану уникнути неможливо. Проте пропущені школярами теми не можна просто залишати, їх необхідно ідентифікувати й компенсувати. У цей складний час освітні втрати мають практично всі діти шкільного віку, де б вони не перебували. Під час тренінгу обговоримо поняття 'освітня втрата', розглянемо її причини та особливості. Також зосередимося на оцінюванні втрат, підтримці та репетиторстві, щоб забезпечити досягнення мінімального рівня знань. Поговоримо про розробку та реалізацію стратегії програми вимірювання та компенсації освітніх втрат

Тема 13. Організація пришкільних літніх таборів у навчальних

зкладах

Ключові питання теми: Під час тренінгу поговоримо про діяльність пришкольного літнього табору: як спланувати роботу, з чого почати, як реалізувати право кожної дитини на повноцінний відпочинок, оздоровлення, забезпечення змістовного дозвілля, задоволення інтересів і духовних запитів відповідно до індивідуальних потреб в літній канікулярний час. Розглянемо конкретні кейси для успішної реалізації табору

Тема 14. Розробка успішної стратегії розвитку закладу освіти

Ключові питання теми: Зміст - Що таке Стратегія розвитку закладу освіти? - Етапи та способи створення стратегії розвитку. - Структура стратегії розвитку закладу освіти. - Успішна реалізація стратегії розвитку, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.

Тема 15. Особливості ціннісно-орієнтованого освітнього процесу

Ключові питання теми: Коли ми передаємо знання, то разом з ними передаємо культуру та цінності. Дуже важливо розуміти, що усе, що відбувається з дітьми зараз, матиме продовження у майбутньому. Саме тому, дбаючи про знання, маємо подбати про цінності, що формуються у дітей протягом шкільного періоду їхнього життя

Тема 16. Організаційна компетентність керівників та заступників ЗЗСО. Стратегії розвитку закладу освіти: структура та напрямки.

Ключові питання теми: Зміст - Що таке Стратегія розвитку закладу освіти? - Етапи та способи створення стратегії розвитку. - Структура стратегії розвитку закладу освіти. - Успішна реалізація стратегії розвитку, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.

Тема 17. Як надолужити пропущене. Допомога учням, які пропустили навчання через воєнний стан.

Ключові питання теми: Освітніх втрат під час воєнного стану уникнути неможливо. Проте пропущені школярами теми не можна просто залишати, їх необхідно ідентифікувати й компенсувати. У цей складний час освітні втрати мають практично всі діти шкільного віку, де б вони не перебували. Під час тренінгу обговоримо поняття 'освітня втрата', розглянемо її причини та особливості. Також зосередимося на оцінюванні втрат, підтримці та репетиторстві, щоб забезпечити досягнення мінімального рівня знань. Поговоримо про розробку та реалізацію стратегії програми вимірювання та компенсації освітніх втрат

Тема 18. Формування громадянських цінностей та норм поведінки учнів у сучасному освітньому просторі.

Ключові питання теми: Коли ми передаємо знання, то разом з ними передаємо культуру та цінності. Дуже важливо розуміти, що усе, що відбувається з дітьми зараз, матиме продовження у майбутньому. Саме тому, дбаючи про знання, маємо подбати про цінності, що формуються у дітей протягом шкільного періоду їхнього життя

Тема 19. Інтеграція та адаптація внутрішньо переміщених учнів у ЗЗСО

Ключові питання теми: - Проекти МГО 'Інститут суспільних ініціатив' для кращої інтеграції та адаптації дітей-ВПО - Оріяна+ - Удома - Арена Знань - WoMentor - Перша домедична допомога

Тема 20. Підтримка та мотивація у роботі з дітьми з ООП. Створення безпечного середовища.

Ключові питання теми: Сучасна школа відчуває потребу у створенні безпечного середовища для учнів, які мають складнощі та освітні проблеми у навчанні, у побудові чітких алгоритмів роботи та підтримки

учнів

Тема 21. Створення безпечних умов для інтеграції та адаптації ВПО у закладі освіти.

Ключові питання теми: - Проекти МГО 'Інститут суспільних ініціатив' для кращої інтеграції та адаптації дітей-ВПО - Оріяна+ - Удома - Арена Знань - WoMentor - Перша домедична допомога

Тема 22. Адаптація навчального процесу до воєнних умов: правила та рекомендації для вчителів

Ключові питання теми: - Особливості воєнного часу - Правила поведінки у воєнний час - Правила поведінки в ЗЗСО під час війни - Що робити з учнями в укритті?

Тема 23. Завершення навчального року: підсумки і плани

Ключові питання теми: - підведення підсумків: очікування та реалії - універсальний план - елементи реального плану - план заради якості, а не кількості

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
2. Алгоритм дій місцевих органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування, органів управління освітою, керівників закладів освіти щодо забезпечення укриття учасників освітнього процесу. URL: <https://bit.ly/3YnKDDS>
3. Андрищенко О.О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.
4. Арват Ф. С., Коваленко Є. І., Кириленко С. В., Щербань П. М. Культура спілкування : навч. метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 328 с.

5. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
6. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9.
7. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. Київ: Знання, 2013. 207 с.
8. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рощина Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с. : іл.
9. Брюховецький В.С. Ліна Костенко: Нарис творчості. К.: Дніпро, 1990. 262 с.
10. Величко Л.П. Інтегративні завдання на основі синхроністичної таблиці / Біологія і хімія в рідній шк. 2017. №5. С. 29-32.
11. Використання ігрових технологій під час вивчення біології / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 141 с.
12. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3Vmanig>
13. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
14. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
15. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
16. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В., Анохіна А. П. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
17. Даниленко Л.І. Вивчення фізичних явищ у живій природі у процесі викладання курсу біології: навч.- методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2010. 110 с.
18. Даниленко Л.І. Інтеграція знань у профільному навчанні біології (10-11 класи): навч.-метод. посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: ЧОІПОПП, 2014. 72 с.
19. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://surl.li/wqqd>
20. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
21. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-ге вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
22. Єльнікова Г. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу. Управлінська компетентність. Київ, 2005. 128 с. (Б-ка «Шкільний світ»). С. 102-109.
23. Закони екології Коммонера. URL: https://pidru4niki.com/1960120837942/ekologiya/zakoni_ekologiyi_kommonera
24. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
25. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
26. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Дагаргулія М., Лащук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnYk-dlia-mentoriv-rivnyi-rivnomu/>
27. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
28. Керівництво з проведення інтерв'язій та супервізій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>

29. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
30. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с. 193-280.
31. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
32. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.
33. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996.
34. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://bit.ly/3cp4kEx>
35. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
36. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту/ навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
37. Кочкурова О. В. Динаміка професійної ідентичності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12. Вип. 25 (49). Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. С. 200-205.
38. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. Джерело пед. майстерності. 2008. № 2. С. 32-37.
39. Ларіонова Н. Електронні освітні ігрові ресурси в освітньому процесі початкової школи : науково-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 96 с.
40. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
41. Лук'янова Л.Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія]. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
42. Лукіна Т. Види моніторингових досліджень / Т. Лукіна ; за заг. ред. О. І. Локшиної // Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи. - К. : К.І.С. - 2004.-128 с.
43. Маркозова О.О. Навчання впродовж життя - необхідна передумова досягнення життєвого успіху людини. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». № 2 (29). 2016. С. 198-205.
44. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : наказ МОНУ від 13.07.2021 №813. URL: <http://surl.li/dyrzc>
45. Мойсеюк Неля. Педагогіка. URL: <https://bit.ly/3z9M8cc>
46. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
47. Нова українська школа - школа майбутнього: збірник інформаційних та дидактичних матеріалів / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 182 с.
48. Нова українська школа : дидактичні основи STREAM-освіти в початковій школі : навчально-методичний посібник /С.Вакарін. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.
49. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного навчання : навчально-методичний посібник / М. Вашуленко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
50. Нова українська школа зустрічає першокласників / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 216 с.
51. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої

школи. URL: <https://bit.ly/3cp4kEh> (дата звернення 14.05.2020).

52. Онопрієнко О.В. Інструментарій оцінювання результатів компетентнісно орієнтованого навчання молодших школярів : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с.
53. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : методичні рекомендації. Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
54. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
55. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWB2eV>
56. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>
57. Половенко О. В. Безперервна освіта педагога за індивідуальною освітньою траєкторією : навчально-методичний посібник / О. В. Половенко, Л. М. Кірішко. - Кропивницький, 2018. - 60 с.
58. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
59. Про анкету самооцінювання : наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021 № 01-11/26. URL: <https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/>
60. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
61. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
62. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : Наказ МОН від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text>
63. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
64. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
65. Проектування індивідуальної освітньої траєкторії професійного розвитку педагога : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 13 червня 2019 р.) / Упор. Л. А. Литвиненко. - К., 2019.- 189 с.
66. Пушкарьова Т. О. Педагогічне проектування в системі загальної середньої освіти: теорія і практика: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 308 с.
67. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
68. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловійова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>.
69. Редько В. Г. Організація компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrB>
70. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. / переклад з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
71. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
72. Северинова А.М. Здійснення переходу до компетентнісної моделі навчання та впровадження нових методичних підходів у вивчення фізики. Педагогічний вісник. 2018. №3 (93). С.38-40

73. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
74. Скрипник М. І. Технології професійного розвитку педагогів: методичний поради́к. Київ, 2016. 231 с.
75. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. Житомир, 2017. С. 21-29.
76. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQpсxT>
77. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюс С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
78. ТОВТО : Абетка неформальної освіти, фасилітації і тренерства // За заг. ред. Наталії Трамбовецької. -Київ, 2017. -53 с.
79. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
80. Фінансова просвіта. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <https://www.fg.gov.ua/finansova-prosvita>
81. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. 3б. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
82. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : навчальний посібник / Л. Л. Хоружа. - К. : «Академвидав», 2012. - 208 с.
83. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
84. Шевчук А. С. Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». Музичний керівник. 2021. № 5. С. 4-7.
85. Ягенська Г.В. Формування дослідницьких умінь учнів 7-9 класів на уроках та в позакласній роботі з біології / Г.В. Ягенська. Луцьк. 105 с.
86. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71.
87. Adizes I. Corporate Lifecycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it. Englewood Cliffs., N.J.: Prentice Hall, 1989, 384 p.
88. Díaz-Corralejо, J. La pédagogie différenciée dans le cadre de l'enseignement/ apprentissage du Français Langue Étrangère (Fle). URL: <http://surl.li/dymtd>
89. Profil européen pour la formation des enseignants de langue étrangère : un cadre de référence (Le Guide). URL: <http://surl.li/ealao>
90. Rubin, S., & Schechter, N. (1997). Exploring the social construction of bereavement : Perceptions of adjustment and recovery in bereaved men. American Journal of Orthopsychiatry, 67, 279-289.
91. Yarborough C. and Fedesco H. Motivating Students. URL: <http://surl.li/earpm>

Додаткова література:

1. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <https://bit.ly/3WzIDHA>
2. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
3. Діти та війна. Навчання технік зцілення /Патрік Сміт, Атле Дирегров,

Вільям Юле. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2022. 108 с.

4. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
5. Екстрена медична допомога / За ред. Г.Г. Рощина. Київ: Поліграф. книга, 2009. 138 с.
6. Конвенція про права дитини. 1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
7. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
8. Коротун О. Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. Інформаційні технології в освіті. 2016. № 3 (28). С. 117-129.
9. Лісова Н. І. На засадах нової української школи : довірча взаємодія, цінності, демократична форма управління. Slovak international scientific journal. 2018. № 15 (Vol.2). С. 13-16.
10. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
11. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
12. Машовець М.А., Науменко М.С. Особливості емоційно-ціннісного спілкування в сучасній українській сім'ї. Молодий вчений. 2018. № 8.1 (60.1). С. 80 - 84.
13. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
14. Моргун В. Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
15. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36 - 42.
16. Правило кисневої маски для педагогів: практичні вправи для відновлення в травматичних обставинах від Тетяни Тимошенко. URL: <https://bit.ly/3uydYxV>
17. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
18. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст.218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
19. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 № 813. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text>
20. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В.Г. Редько. Київ: Педагогічна думка, 2017. 628 с.
21. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
22. Семиліт М. В. Проектування майбутнього особистості. Черкаси, ЧОПОПП, 2001. 88 с.
23. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проекту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
24. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
25. Технології професійного розвитку педагогів: методичний порадник /

Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2016. 231 с. URL: <https://bit.ly/3j19Fso>

26. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
27. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
28. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинськаю. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
29. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>
30. Шаблони для створення презентацій. URL: <http://teach-inf.at.ua/load/prafika/49>
31. Що таке педагогіка партнерства: правила сучасного викладання. URL: <https://bit.ly/3HjoQoF>
32. Heick.T. The Characteristics of a Highly Effective Learning Environment. URL: <http://surl.li/eakxu>